

Óravázlatok

BESZÉDFEJLESZTÉS, OLVASÁS JELLEGŰ ÓRA DIFFERENCIÁLT OSZTÁLYMUNKÁBAN

Idő- tartam	Tevékenységek és csoportok		
	1. csoport	2. csoport	3. csoport
3'	1. Óra eleji szervezés		
2'	2. Földrajzi nevek helyes kiejtése		
10'	5. Leírás olvasása a <i>Környezetismeret</i> tankönyvből (pl. <i>Aggtelek</i>) a) tételmondat, kulcsszavak bejelölésével szöveg reprodukálás b) mese- vagy mondatszerű történet alkotása a megismert földrajzi képződményről Feladatadás	P 3. Élménybeszámoló az 1. csoporttal azonos témáról, figyelmes meghallgatás, kérdéses gyakorlása Feladatadás	4. A fenti földrajzi nevek másolása Hangos olvasásra készülés: néhány bekezdés a <i>Környezetismeret</i> tankönyvből Feladatadás
10'	Feladatvégzés	6. Rövid lexikonbeli szócikkek néma olvasása, felkészülés az 1/a csoport szövegének kiegészítésére Feladatadás	7. Ellenőrzés Vázlatírás az olvasott szöveg alapján Feladatadás
10'	8. Az 1/a csoport szöveg reprodukálása és a 2. csoport kiegészítései		Feladatvégzés
10'	Az 1/b csoport mesemondása, figyelmes meghallgatás, véleménymondás		

**BESZÉDFEJLESZTÉS, OLVASÁS JELLEGŰ ÓRA DIFFERENCIÁLT
OSZTÁLYMUNKÁBAN**

Idő- tartam	Tevékenységek és csoportok		
	1. csoport	2. csoport	3. csoport
3'	1. Óra eleji szervezés		
	2. Artikulációs gyakorlat végzése		
5'	3. A légzéstechnika gyakorlása a <i>Feladatgyűjtemény</i> gyakorlatai alapján		
15'	<p>6. Felkészülés felolvasásra</p> <p>a) A szöveg elemzése a szövegépítkezés szempontjából (tételmondat-keresés, részletezés, kifejtés, ellentét, közbeékelődés)</p> <p>b) A felolvasás megtervezése a hallgatósággal való kapcsolattartás szempontjából (pl. tekintetváltás, mimika)</p> <p>(feladatadás)</p>	<p>4. A meghívó műfaji jellemzőinek felidézése írásban (feladatadás)</p> <p>Feladatmegoldás</p>	<p>5. Fogalmazásjavítás</p> <p>Az előző órai elbeszélő fogalmazás javítása</p> <ul style="list-style-type: none"> – a helyesírás; – az egyeztetések; – az utalások; – és az időrend szempontjából <p>(feladatadás)</p>
10'	Feladatvégzés	<p>P</p> <p>7. Ellenőrzés Elbeszélés élmény alapján kiscsoportos kommunikációban (pl. névnapi összejövétel)</p> <p>Feladatadás</p>	Feladatvégzés
10'	<p>P</p> <p>9. Ellenőrzés felolvasással</p> <p>6. A szöveg egy részletének átszerkesztése: a tételmondat átszerkesztése a szöveg más helyére (feladatadás)</p>	<p>8. Meghívó írása névnapi összejövételre (feladatadás)</p> <p>Feladatmegoldás</p>	<p>P</p> <p>10. Ellenőrzés</p>

	Feladatmegoldás		
2'		P 11. Ellenőrzés felolvasással Az 1. és 3. csoport értékeli a meghívó műfaji pontosságát	

**BESZÉDFEJLESZTÉS, OLVASÁS JELLEGŰ ÓRA DIFFERENCIÁLT
OSZTÁLYMUNKÁBAN**

Idő- tartam	Tevékenységek és csoportok		
	1. csoport	2. csoport	3. csoport
3'	1. Óra eleji szervezés		
10'	2. A versmondás gyakorlása szabadon választott verseken A versmondás értékelése helyesejtési és az írói üzenet közvetítésének szempontjából		
22'	3. Elbeszélő fogalmazás írása fantázia alapján „ <i>Láthatatlan lettem!</i> ” (feladatadás)	4. Elbeszélő fogalmazás írása fantázia alapján „ <i>Eltűnt a barátom!</i> ” (Az 1. csoport témájának más szempontból való leírása) (feladatadás)	5. Helyesejtési hibajavítás egyenre szabott gyakorlatokkal
	Feladatmegoldás	Feladatmegoldás	6. Újságokban, folyóiratokban megjelent riportok elemzése a műfaj szempontjából, vázlatkészítéssel
7'	7. Ellenőrzés: az elkészült és az írója által jónak ítélt fogalmazások felolvasása		
3'	8. Véleménynyilvánítások az elhangzott fogalmazásokról		

ÍRÁS, ÍRÁSOS KOMMUNIKÁCIÓ, NYELVÉSZET

Idő- tartam	Tevékenységek és csoportok	
	1. csoport	2. csoport
1'	Óra eleji szervezés	
5'	<p>1. Látószögnövelő gyakorlatot végzünk. Ha a megmutatott mondatot el tudtátok olvasni, hajtsátok le a fejteket!</p> <p style="text-align: center;"><i>Üljetek egyenesen! Maradjatok csendben! Próbáljátok erősebben! Ne veszekedjétek hangosan!</i></p> <p>2. Írjátok le azokat a szavakat, amelyekben írásban nem jelölt teljes hasonulás van!</p> <p>3. Értelmezzétek a leírt szavakat alaktani szempontból!</p> <p>4. Olvassátok el, majd nevezzétek meg a szó szerkezeteket!</p> <p style="text-align: center;"><i>a fehér botjával valaki édesanyja az erősebb kiabáljon most mesélj ott maradjon</i></p> <p>5. Nevezzétek meg az utolsó két szó szerkezet tagjait szófajtnai szempontból!</p>	
1'	P Nyissátok ki a munkafüzeteteket a 160. oldalon, és olvassátok el a 11. és 12. feladatot!	
4'		<p>P</p> <p>1. Írjátok le diktálás után az előző szó szerkezeteket!</p> <p>2. Helyettesítsétek a névmást tulajdonnévvel, a határozószókat pedig névutós főnévvel!</p>

Idő- tartam	Tevékenységek és csoportok	
	1. csoport	2. csoport
1'	P Ha mindent értetek, kezdjétek a feladat megoldásához!	
3'		<p>P 1. Nevezzétek meg a helyesírási problémákat a leírt szavakban! Indokoljátok meg a helyes írásmódot!</p> <p>2. Végezzétek el a munkafüzet ... oldalán lévő 2. és 3. feladatot!</p>
5'	<p>P 1. Olvassátok fel a kiegészített szólásokat!</p> <p>2. Elemezzétek az igék felszólító módú alakjait helyesírási szempontból!</p> <p>3. Keressétek meg a tárgymutatóban a <i>tesz</i> ige helyesírására vonatkozó címszót!</p> <p>4. Milyen helyesírási szabály vonatkozik a <i>hisz</i> ige felszólító módú alakjára?</p> <p>5. Írjátok a táblán lévő szavak mellé a helyesírásukra vonatkozó szabály számjelét!</p> <p><i>mozdítsátok, feleljetek, véd, kardja</i></p>	
4'		<p>P 1. Olvassátok fel a <i>d</i> végű igéket!</p> <p>2. Olvassátok fel a főneveket!</p> <p>3. Keressétek meg a tárgymutatóban az alábbi címszavakat! <i>d</i> végű igék, <i>t + j</i></p> <p>4. Keressétek meg és olvassátok el a címszavakhoz tartozó szabályt!</p>

Idő- tartam	Tevékenységek és csoportok	
	1. csoport	2. csoport
3'	P 1. Milyen számot írtatok a szavak mellé? 2. Fogalmazzatok meg a szabályt szóban!	
5'	Döntsétek el, hogy a következő kifejezések melyik nyelvi szinthez tartoznak! A nyelvi szintet megnevező szót írjátok le! <i>mássalhangzó, zöngétlen, összetett mondat, főnév, magas hangrend, határozórag, tárgyrag, ige, módjel, hasonulás, határozós szerkezet, részleges hasonulás</i>	
2'		P 1. Csoportosítsátok a szavakat! Egyik csoportba a többjelentésű, a másikba az azonos alakú szavak kerüljenek! <i>ház, ég, vár; számár; ír; fekete, tűz, sejt, baba, kormány, nyúl, sír</i> 2. Az Értelmező kézisótár segítségével bővítsétek mindkét csoport számát!
	P 1. Határozzátok meg a <i>csiga</i> szó alapjelentését, és gyűjtsétek össze a mellékjelentéseket is! Próbáljátok meg elkészíteni a szó „jelentésábráját” is!	
4'	2. Az <i>ér</i> szó azonos alakú és többjelentésű is. Magyarazzátok meg ezt a kijelentést! Készüljete fel: vázlatot is írhattok, rajzolhattok is!	
2'		P 1. Olvassátok fel a csoportok tagjait! 2. Magyarazzátok meg, hogy a <i>sejt</i> szó miért azonos alakú! 3. Válasszátok ki a jelek közül azokat, amelyek a nyelvészet körébe tartoznak! Az egyikkel kapcsolatban készítsetek meghatározást! <i>–, szimbólum, szinonima, mosoly, párhuzamosság, poliszok !, ?, tulajdonnév, :, alaphalmaz, oxidáció</i>
2'	P 1. Ellenőrzés 2. Hallgassátok meg a másik csoportot!	
2'		P 1. Olvassátok fel a nyelvészethez tartozó jeleket!

		2. Olvassátok fel a meghatározásokat!
1'	Óra végi szervezés	

OLVASÁS JELLEGŰ ÓRA DIFFERENCIÁLT OSZTÁLYMUNKÁBAN

Idő- tartam	Tevékenységek és csoportok		
	1. csoport	2. csoport	3. csoport
3'	Óra eleji szervezés		
	P Skimming gyakorlat az új szövegen (feladatadás)		
5'	Feladatmegoldás kérdések megfogalmazásával és leírásával	P a felkészülés nélküli hangos olvasás gyakorlásával	
2'		P A táblára írt ismeretlen szavak keresése szótárban, lexikonban, a szövegben aláhúzással (feladatadás)	
4'	P Beszámoló leíró szöveg alkotásával, a kérdések felolvasása	Feladatmegoldás	Feladatmegoldás
1'	P Szócikkek keresése, önálló adatkeresés, lényegkiemelés, jegyzet készítése (feladatadás)		
5'	Feladatmegoldás		P Olvasástechnikai hibák korrigálása, ellenőrzés mondatolvasással
3'		P Helyesejtési gyakorlatok	
4'		P Szócikkek hangos olvasása	
1'		P Adatkeresés, lényegkiemelés (feladatadás)	
5'	P Összegzés a jegyzet alapján	Feladatmegoldás	
5'	P Az összegzéshez kapcsolódó felkészülés nélküli hangos olvasás		
5'	P Közös összegzés a 2. csoport feladatmegoldásai alapján Felkészülés könyvismertetésre, irodalomkeresésre (feladatadás)		
2'	Óra végi szervezés		

IRODALMI JELLEGŰ ÓRA DIFFERENCIÁLT OSZTÁLYMUNKÁBAN

Idő- tartam	Tevékenységek és csoportok	
	1. csoport	2. csoport
2'	Óra eleji szervezés	
10'	<p>P</p> <p>Hangsúly- és időtartamgyakorlatok végzése (felkészülés)</p>	<p>P</p> <p>1. Meseolvasás némán, majd a meséhez kapcsolódó tankönyvi feladatok önálló megoldása (feladatadás)</p>
20'	<p>P</p> <p>(feladatmegoldás)</p> <p>P</p> <p>Verselemzés</p> <p>A vers többszöri elolvasása hangosan</p>	<p>(feladatmegoldás)</p> <p>2. Felkészülés a mese egy részletének hangos olvasására</p>
8'	<p>A vershez kapcsolódó néhány feladat önálló elvégzése</p> <p>(feladatmegoldás)</p>	<p>P</p> <p>Ellenőrzés:</p> <p>– a mese tartalmának rövid reprodukálása</p> <p>– a feladatok megoldásának ellenőrzése</p> <p>– a felkészülés utáni hangos olvasás gyakorlása</p>
2'	<p>Ellenőrzés: a megoldások felolvasásával</p>	
3'	Óra végi szervezés	

A tevékenységek indítási és fontossági rendje

OLVASÁS

SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
A NÉMA OLVASÁS GYAKOROLTATÁSA									
ISMERETTERJESZTŐ SZÖVEGEK OLVASÁSA A KÖNYVRŐL									
A KÖNYV TÖRTÉNETE						A KÖNYVKÉSZÍTÉS NAPJAINKBAN			
						Az olvasókönyv témáihoz gyűjtött publicisztikai szövegek olvasása			
Szócikkolvasás									
Katalóguscédula olvasása									
A FELKÉSZÜLÉS NÉLKÜLI HANGOS OLVASÁS GYAKORLÁSA									
		A FELOLVASÁS GYAKORLÁSA							

ÍRÁS, ÍRÁSOS KOMMUNIKÁCIÓ

SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
Az időtartam jelölése									
A hangkapcsolati törvényeket tartalmazó szavak helyesírásának gyakorlása									
A nagybetűk helyesírásának gyakorlása személynevek írásával									
A nagybetűk helyesírásának gyakorlása könyv- és folyóiratcímek írásával									
A NAGYBETŰK HELYESÍRÁSÁNAK GYAKORLÁSA FÖLDRAJZI NEVEK ÍRÁSÁVAL									
A NAGYBETŰK HELYESÍRÁSÁNAK GYAKORLÁSA INTÉZMÉNYNEVEK ÍRÁSÁVAL									
Az egybeírás – különírás gyakorlása									
A hagyományos írásmód gyakorlása									
A HELYESÍRÁSI SZABÁLYZAT KEZELÉSÉNEK GYAKORLÁSA									
Saját szöveg és más által írt szöveg javítása helyesírási szempontból									

FOGALMAZÁS
Műfajok

SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
AZ ELBESZÉLÉS ÍRÁSÁNAK GYAKORLÁSA									
A LEÍRÁS GYAKORLÁSA									
A hír, a hirdetés, a meghívó írásának gyakorlása									
A LEVÉLÍRÁS GYAKORLÁSA									
A JELLEMZÉSÍRÁS GYAKORLÁSA									
A riportírás gyakorlása									
A könyvismertetés írásának gyakorlása									
Szócikkek fogalmazása diáknyelvi szavakból									
Metanyelvi szövegek alkotása									
A vázlatírás gyakorlása									
A versírás gyakorlása									
Nyelvjárási anyag kommentálása									

FOGALMAZÁS
Szövegtan, nyelvhelyesség

SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
Az alanyváltás hiányának felismerése, a hiba javítása									
Egyeztetési hibák (alany – állítmány, utaló névmások) javítása									
ELŐRE- ÉS HÁTRAUTALÁS NÉVMÁSOKKAL ÉS MÁS ANAFORIKUS ELEMekkel									
A tematikus főnév és a szinonimák alkalmazásának tanulása									
				A terjengősség javítása szövegrészletekben					
				Rosszul elhelyezett tételmondat helyének megkeresése					
						A szövegkorrigálás tanulása tekintettel az 1. és 2. személy közös ismereteire			
		A határozott és a határozatlan névelő koherenciateremtő szerepének tanulása							

A HELYESEJTÉS TANÍTÁSA

SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
A légzéstechnika gyakorlása									
Az ajakartikuláció és a ritmus gyakorlása									
Az időtartam, a hangsúly, a hanglejtés gyakorlása									
			A beszéd folyamat-váltások gyakorlása						
		A beszéd szünetek megtartásának gyakorlása							
	A HELYESEJTÉSI TÍPUSHIBÁK EGYÉNI KORREKCIÓJÁNAK GYAKORLÁSA								
			A FELOLVASÁS GYAKOROLTATÁSA						
	A VERS- ÉS PRÓZAMONDÁS GYAKORLÁSA								
				Tájékozódás a beszédhibákról, a logopédus foglalkozásáról					

AZ ÉLŐBESZÉD GYAKOROLTATÁSA

SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
A megszólalásra való felkészülés gyakorlása									
A kapcsolatteremtés, a kapcsolattartás gyakorlása									
A szándéknyilvánítás gyakorlása									
A véleménynyilvánítás gyakorlása									
AZ ELBESZÉLÉS GYAKORLÁSA									
A LEÍRÁS GYAKORLÁSA									
Az interjúkészítés gyakorlása									
A riportkészítés gyakorlása									

SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
				KISELŐADÁS GYAKORLÁSA					
					Beszámolók gyakorlása				
						A tervismertetés gyakorlása			
SZAKSZÖVEGEK REPRODUKÁLÁSÁNAK GYAKORLÁSA									
Az előbeszéddel azonos időben érvényesülő kommunikációs normákhoz való igazodás gyakorlása									
					A szociális szituációhoz és szerephez való igazodás gyakorlása				
						Tájékozódás a beszélés hibáiról			
A beszédet kezdeményező személy információinak felfogása, a szövegértés gyakoroltatása									
				A beszédpercepció fejlesztése					
						A beszélő személy és az általa közvetítettek hitelességének elemeztetése			

NYELVÉSZET

SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
	Az anyanyelvvel, a nyelvészettel kapcsolatos önművelés								
				A magyar nyelvjárással kapcsolatos szövegek olvasása					
			Nyelvtörténettel kapcsolatos szövegek olvasása						
						Jelentéstani ismeretek tanulása			
			Jelelméleti ismeretek tanulása						
		A mondattan tanulása							
		A grammatikai műveletek gyakorlása							
		A szó szerkezetekkel és a szóösszetételekkel kapcsolatos ismeretek rendszerezése							
		A jelezés, a ragozás és a képzés tanulása							
		A szófajttal kapcsolatos ismeretek rendszerezése							
A hangtannal kapcsolatos ismeretek rendszerezése									

IRODALOM

SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
Az irodalom életének figyelemmel kísérése									
				Interjúk olvasása					
							Költészet és játék		
						Ifjúsági regények			
				Novellák, elbeszélések elemzése					
				Mítoszok elemzése					
			Elbeszélő költemény Petőfi: János vitéz						
	Mesék elemzése								
Lírai művek elemzése									

Tartalom

Előszó

A TANTERV CÉLRENDSZERE

A TANANYAGRENDSZER

AZ OLVASÁS ÉS A SZÖVEGFELDOLGOZÁS TANÍTÁSA

(Csík Endre)

Feladatok a néma és a hangos olvasás méréséhez

Hogyan mérjük a néma és a hangos olvasást?

Az olvasástanítás tananyaga az alsó tagozatban

Mi jellemzi az olvasás tanítását az alsó tagozatban?

Mit jelent az olvasás tanítása az 5. osztályban?

A felkészülés nélküli hangos olvasás gyakoroltatása

Mit jelent a néma olvasás tanítása programunkban?

Mit tartalmaz a néma olvasás tanítása az 5. osztályban?

A könyv- és sajtóolvasás tanulása

Az első átolvasás – a skimming – gyakoroltatása

A második átolvasás – az elemzés – gyakoroltatása

A harmadik átolvasás – az összegzés – gyakoroltatása

Javaslatok a kiscsoportos beszélgetések szervezéséhez

Javaslatok a *Könyv a könyvről* című olvasókönyv szövegeinek feldolgozásához

Mit tanulnak a gyerekek az *Agyagtáblák* című fejezetből?

Mit tanulnak a gyerekek a *Papirusztekercsek* című fejezetből?

Mit tanulnak a gyerekek a *A pergamen* című fejezetből?

Mit tanulnak a gyerekek a *A papír* című fejezetből?

Mit tanulnak a gyerekek a *Könyvkészítés napjainkban* című rész fejezeteiből?

Felhasznált irodalom

AZ ÍRÁS ÉS A HELYESÍRÁS TANÍTÁSA (Csizmazia Sándorné)

Miért tanítunk írást az 5. osztályban?

Mi az írástechnika?

Mit jelent az írástechnika fejlesztése?

Mi a helyesírás?

Mit jelent a helyesírás tudása?

Javaslat a tanulók írástechnikai és helyesírási készségének felméréséhez

Az egyes helyesírási témakörök tanítása

Az elválasztás gyakoroltatása

A hangkapcsolati törvényt tartalmazó szavak helyesírásának gyakoroltatása

A tulajdonnevek helyesírásának gyakoroltatása
Az egybeírás és a különírás tanítása és gyakoroltatása
A mondatközi és a mondatvégi írásjelek helyesírásának gyakoroltatása
Mely szempontokat kell figyelembe venni a pedagógusnak valamennyi helyesírási tudnivaló gyakoroltatása közben?
A megtanítandó terminusok jegyzéke

A FOGALMAZÁS TANÍTÁSA (*Orosz Zsuzsa*)

Mi jellemezte a fogalmazástani tanítást az alsó tagozatban?
Különböző műfajú szövegek készíttetése és korrigáltatása
Az elbeszélő fogalmazás gyakoroltatása
A leíró fogalmazás gyakoroltatása
A riportírás tanítása, gyakoroltatása
A jellemzés gyakoroltatása
A könyvismertetés írásának gyakoroltatása
A hír, a hirdetés és a meghívó írásának gyakoroltatása
A nyomtatványkitöltés tanítása
Szócikkek fogalmazása lexikonminták alapján a diáknyelvi szavak köréből gyűjtött szavakhoz
A levélírás gyakoroltatása
A versírás
Metanyelvi szövegek alkotása
Hogyan taníthatjuk a gyűjtött nyelvjárási anyag kommentálását?
Felhasznált irodalom

A HELYESEJTÉS TANÍTÁSA (*Farkas Julianna*)

A légzéstechnika gyakorlása
Hogyan tanítjuk a légzéstechnikát?
Az artikuláció gyakorlása
Az időtartam érzékeltetésének gyakorlása
Hogyan végeztetjük az időtartam-gyakorlatokat?
Ritmusgyakorlatok
Hogyan végeztetjük a ritmusgyakorlatokat?
Mi a hangsúly?
Mi a hangsúlyos, és mi nem az?
Hogyan tanítjuk a hangsúlyt?
Mi a hanglejtés?
Hogyan tanítjuk a hanglejtést?
Mi beszéd-folyamat-váltás?
Hogyan tanítjuk a beszéd-folyamat-váltásokat?
Mi a beszéd-szünet?
Hogyan tanítjuk a beszéd-szüneteket?
Mit jelent a helyesejtési típushibák egyéni korrekciója?
Mi a felolvasás?
Hogyan tanítjuk a felolvasást?
Mit jelent a vers- és prózamondás gyakoroltatása?

Tájékozódás a beszédhibákról és a javításukat végző szakmáról: a logopédus foglalkozásáról; beszédjavító gyakorlatok végzése

Hogyan tanítjuk?

A helyesejtés tanításával kapcsolatos tanulásszervezési kérdések

A helyesejtés tanításához kapcsolódó szakszavak listája

Felhasznált irodalom

A BESZÉDFEJLESZTÉS TANÍTÁSA

(Lizakovszky Éva – Monoriné Papp Sarolta)

A megszólalásra való fölkészülés gyakoroltatása

A szóbeli szövegalkotás gyakorlása különböző műfajokban

A kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás

A szándéknyilvánítás

A véleménynyilvánítás és a vita

Tájékoztató-ábrázoló szövegek alkotása

Az előbeszéddel azonos időben érvényesülő kommunikációs normákhoz való igazodás

A szociális szituációhoz és szerephez való igazodás gyakorlása

Tájékozódás a beszélés hibáiról és a terápiájukat végző szakmákról

A beszédet kezdeményező személy információinak felfogása, a szövegértés gyakoroltatása

Válaszolás köszönésre, üdvözlésre

A vitában való részvétel – a szerepcsere, a tapintatos kiigazítás gyakoroltatása

A kérdés, a kiegészítés és a kiigazítás gyakorlása

A beszédpercepció fejlesztése

Az elhangzó beszéd hangsúlyhelyeinek, hanghosszúságának, hanglejtésének, szünethelyeinek jelölése írott szövegen

Elhangzó idegen nyelvű beszédből a magyar nyelv hangállományával azonos, illetve az attól eltérő fonémák kiválogatása

Elhangzó szövegben szereplő lexémák analízise az ismerősség, az értettség és a megértettség szempontjából a szöveg jobb megértése érdekében

A beszélő személy és az általa közvetítettek hitelességének elemeztetése

Elhangzott beszédprodukciónak elemzése abból a szempontból, hogy a nem nyelvi kommunikációs eszközök és a szövegfonetikai eszközök révén közvetített üzenet milyen viszonyban volt a szöveg információival

Elhangzó beszédprodukciónak elemeztetése abból a szempontból, hogy a beszélőt milyen előzetes információk és előfeltevések befolyásolhatták a szövegalkotásban

A megtanítandó, illetve a gyakorlandó szakszavak jegyzéke

Felhasznált irodalom

NYELVÉSZETI ISMERETEK TANÍTÁSA *(Csizmazia Sándor)*

A szinkrón nyelvszemlélet kialakítása

Nyelvtani ismeretek tanítása, rendszerezése, a nyelvi szintek megkülönböztetése

Jelelméleti (szemiotikai) ismeretek tanítása

Jelentéstani (szemantikai) ismeretek tanítása

Néhány nyelvtörténeti (hangtörténeti), valamint nyelvjárási ismeret és összefüggés megtanítása a hang- és alaktani ismeretek aktualizáltatásával

A nyelv ápolása, a nyelvészeti ismeretek terjesztése
A tanítandó, illetve a gyakorlandó ismeretek jegyzéke
Felhasznált irodalom

IRODALOMTANÍTÁS (*Zsolnai Józsefné*)

Előzmények
Lírai művek elemzése
Elbeszélő költemény – Petőfi: *János vitéz*
Mesék elemzése
Mítoszok tanítása
Elbeszélések, novellák
Költészet és játék
Irodalmi paródiák
Interjúk
A házi olvasmányok feldolgozása
Az irodalmi műelemzéshez kapcsolódó szakszavak és kijelentések jegyzéke
Felhasznált irodalom

FÜGGELÉK

A taneszközök jegyzéke a nyelvi, irodalmi és kommunikációs alternatív program 5. osztálya számára
Óravázlatok
A tevékenységek indítási és fontossági rendje

Nemzeti Tankönyvkiadó Rt.

A kiadásért felel: dr. Ábrahám István vezérigazgató

Raktári szám: 83 191/L

Felelős szerkesztő: Takács Edit

Műszaki vezető: Babicsné Vasvári Etelka igazgatóhelyettes

Műszaki szerkesztő:

Grafikai szerkesztő:

Terjedelem:

2. kiadás, 2000
Nyomdai impresszum